

POLITIKKUR

ÓSEMJA UM GONGDINA Í BÚSKAPINUM KOMANDI ÁRINI

Samgongan og andstøðan eru rúkandi ósamd um, hvussu búskaparliga gongdin er og hvussu hon fer at laga seg komandi árin

Árni Gregersen

Nú Løgtingið fór heim í summarfrí, vóru fleiri stórmál avgreidd í seinastu viku.

Mesta fokus var sjálvandi á broytingarnar í hjúna-bandslógini, men Løgtingið viðgjørði eisini játtanarkarmarnar fyri komandi árin.

Talan er um ómetaliga stór tøl. Fíggjarlógini skal eftir uppskotinum til játtanarkarmar javnviga við sløkum 4,8 milljardum krónum.

Uttan íløgur, so fara 330 milljónir krónur at leypa av, men við íløgnum verður avlopið um 50 milljónir krónur.

Talan er í stóran mun um eina framskriving av teimum tølum, sum kend eru í dag, men aftanfyrir nøkur onnur tøl ber til at siggja part av ætlaði politikkinum hjá samgonguni.

Uppskotið, sum er eitt uppskot til samtyktar, hevur verið til viðgerðar í fíggjarnevndini og í álitinum, sum er skrivað millum 1. og 2. viðgerð, sæst heilt greitt, at ósemja er millum andstøðu og samgongu um gongdina og framtíðarútlitini fyri føroyska búskapinum

Samgongan

Meirlutin í fíggjarnevndini umboðar samgonguna. Meirlutin er Ruth Vang, formaður, Framsókn, Helena Dam á Neystabø, Javnaðarflokkurin, Kristin Michelsen, Javnaðarflokkurin, og Pauli Trond Petersen, Tjóðveldi.

Tey siga, at støðan í føroyska búskapinum sum heild er góð og at avbjóðingarnar liggja í at tryggja langtíðarhaldfæri. Tað er í grundini tað sama, sum fíggjarmálaráðið sigur í viðmerkingunum til uppskotið.

Meirlutin sigur eisini, at samgongan hevur sett sær fyrri at reka ein fíggjar- og búskaparpolitikk, sum skal gera sveiggini í búskapinum minni enn tey higartil hava verið. Í álitinum sigur meirlutin í fíggjarnevndini eisini, at samgongan hevur lagt eina kós í politikkinum, sum ger trivnaðin í landinum betri. Hetta fyri at eggja ungum fólki at koma aftur hendan vegin – eisini tá ið tey hava verið burtur og nomið sær útbúgvingar.

– Hóast góðu búskaparliga støðuna í lýtuni, er neyðugt við átøkum, sum kunnu tryggja langtíðarhaldfærið í búskapinum.

Bårdur Nielsen og hinir úr andstøðuni siggja øðrvísi uppá á búskaparliga haldfæri

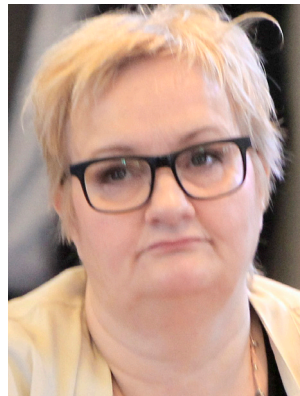
– Samgongan arbeiðir miðvíst við nýskipanum innan fiskivinnupolitikk, pensjón og heilsuverk. Neyðugt verður, at ítøkilig stig verða tikin á hesum økjum, sigur meirlutin í nevndini.

Aldurssamansetingin komandi árin hevur við sær, at útreiðslurnar fara at vaksa frá inntøkunum, um ikki neyðug átøk verða framd.

– At pensjónirnar frá 2012 eru forskattaðar, hevur lagt stein oman á hesa haldfærisbyrðu, sigur meirlutin í fíggjarnevndini.

Andstøðan

Bárður Nielsen, Sambands-

Ruth Vang, Framsókn, er forkvinna í fíggjarnevndini

flokkurin, Jacob Vestergaard, Fólkaflokkurin, og Bill Justinussen, Miðflokkurin, umboða andstøðuna í fíggjarnevndini.

Minnilutin er púra ósamdur við meirlutan í nevndini um, at forskatting av pensjónini ger tað verri, at fáa langtíðarhaldfæri í búskapin.

Teir vísa til, at inntøkurnar av forskattingini komandi árin fara at vera betri enn tað sum gamla eftirskattingini hevði givið.

Minnilutin vísir á útrokningarnar hjá ónevndum, óheftum fíggjarserfrøðingi. Sami ónevndi fíggjarserfrøðingur sigur eisini, sambært minni-

lutan í fíggjarnevndini, at pensjónsskattingin stóðugt fer at fylgja talinum á eldri.

– Hetta vísir samstundis, at ávaringarnar um, at pengar fara at mangla í at fíggja eldraðkið í framtíðini, eru ógrundaðar, sigur minnilutin.

At politikkur skilir andstøðu og samgongu sæst eisini í málinum um at skerja grundupphæddina í fólkapensjónini.

Í samband við viðgerðina av fíggjarlógini fyri 2016 samtykti samgongan at lækka skattafríu grundupphæddina í fólkapensjónini og í staðin hækka útgjaldi úr Samhaldsfast eftirlønargrunninum.

Borgarligi minnilutin í fíggjarnevndini er harmur um hesa umlegging av pensjónunum:

– Orsøkin til hesa dárgerð ímóti pensjónistunum kann tí ikki vera annað enn ein roynd hjá sitandi samgongu at flyta útreiðslur av fíggjarlógini til aðrar almennar kassar at gjalda, fyri at betra um úrslitið á fíggjarlógini. Rokningin verður skrivað til pensjónistarnar og borgaran annars, sigur minnilutin í fíggjarnevndini,

Ósemja um politikkin

Tað er ikki altíð tað sæst so væl, men í álitinum og orðaskiftinum um fíggjarkarmarnar ár kom rættuliga greitt fram, at samgongan er teir sosialistisku flokkarnir, meðan andstøðan er teir borgarligu flokkarnir.

At virðini hjá vinstra og høgra kanska eru nakað broytt gjøgnum árin, sæst eisini. Nú er tað borgarligu flokkarnir, sum halda fast um, at allir pensjónistar skulu hava somu grundupphædd í pensjónini.

Tað er ikki so langt síðani, at politikkurin var, at hvør eisini borgari skal spara upp til egna eftirløn.

Hinumegin siga vintraflokkarnir nú, at tað er betri at vit øll gjalda inn í ein samhaldsfastan grunn, sum síðani letur eftirlønina út til øll.

Og at hendan eftirløn verður skattað við útgjaldi.

Uppskotið til játtanarkarmar er eitt uppskot til samtyktar, so tað skal bert hava tvær viðgerðir í tinginum.

Løgtingið samtykti uppskotið við 16 atkvøðum fyri og 15 ímóti.

Lánsveitarar krevja stór almenn veðhald

Løgtingið bant seg í seinastu viku til at veðhalda fyri, um ferðslan verður ov lítil í tunnlinum millum Eysturoy og Streymoy

Árni Gregersen

Allir flokkar hava gjørt semju um, at undirsjóvartunlar skulu gerast millum Eysturoy og Streymoy og millum Streymoy og Sandoy.

Í fyrstu lógini um hesar tunnlar hevur tað almenna bundið seg til tryggja eina minstu ferðslu í tunlinum millum Sandoy og Streymoy. Tað vil siga, at verður ferðslan minni enn mett, so hevur landskassin skyldu at gjalda tað, sum kemur at mangla í.

Umsitingin hevur nú mett, at tá ið hendan tryggin ikki er tann sama í tunli-num

millum Eysturoy og Streymoy, so kann hetta fara at gera lánitreytirnar fyri lánini, sum skulu fíggjað tunlarnar, gerast heldur verri.

Tað vóru umboð fyri allar flokkar á tingi, sum

Landsstýrismaðurin við samferðslu, hevur nú fingið størri heimild og kann veita eitt slag av veðhaldi til teirra, sum læna okkum pening at byggja undirsjóvartunlarnar fyri

løgdu uppskotið fram. Um orsøkina til, at hetta uppskotið verður lagt fram, siga tey sjei umboðini fyri teir sjei flokkarnar:

– Í sambandi við at P/F Eystur- og Sandoyartunlar hevur verið í samráðingum við lánveitarar um at fíggja verkætlanina at byggja

Eysturoyartunnilin og Sandoyartunnilin, hevur ivi tikið seg upp um, hvussu langt heimildin hjá landsstýrismanninum at veita trygd fyri minstu ferðslu røkkur.

Soleiðis sum Samferðslumálaráðið tulkar ásetingina í § 5, stk. 4, hevur landsstýrismaðurin ikki heimild at veita trygd fyri ferðsluni í Eysturoyartunlinum, men einans í Sandoyartunlinum. Tryggin fevnir ikki um byggiskeiðið, tá ið váðin er størstur.

Kaj Leo ímóti

Í tingsalinum var tað serliga fyrrverandi lögmaður, Kaj

Leo Holm Johannesen, Sambandsflokkurin, sum talaði ímóti at veita eitt veðhald til lánveitararnar.

Hann vísti á, hvussu ógvusligar avleiðingar almenn veðhald kunnu hava fyri føroyska samfelagið og segði eisini, at undir teimum politisku samráðingunum, sum hann var við til, sum samgonguleiðari, so hevði hann alla tíðina hildið fast við, at ongi veðhald skulu latast.

Nú stendur í lógini, eftir at hon var broytt fríggjakvøldið:

»Stk. 4. Heimilað verður landsstýrismanninum at

hækka partapeningin í felagnum ella at veita felagnum trygd fyri minstu ferðslu í Eysturoyartunlinum og Sandoyartunlinum til fíggj-ing av báðum nevndu tunl-um.»

Hendan heimildin ger, at landið má gjalda, fara vit at koyra minni enn mett gjøgnum undirsjóvartunnilin millum Eysturoy og Streymoy.

Í viðmerkingunum verður sagt, at koyra bert 5000 bilar ígjøgnum um samdøgrið í mun til teir 6.000, sum mett, so fer tað at kosta landskassanum áleið 20 milljónir krónur um árið.